

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
OPĆINA VISOKO
OPĆINSKA NAČELNICA VISOKO

Broj: 01/2-02-351/17

Datum: 24.03.2017.godine

OSNOVI PROGRAMA I POLITIKE
NAČELNICE OPĆINE VISOKO ZA MANDATNI PERIOD
2016-2020. GODINA

Visoko, mart 2017. godine

Na osnovu člana 15. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH", broj: 49/06) i člana 33. i 36. Statuta Općine Visoko-prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Općine Visoko", broj: 1/11) Načelnica općine Visoko donosi

OSNOVE PROGRAMA I POLITIKE ZA MANDATNI PERIOD 2016-2020. GODINA

I - UVOD

Osnovi programa i politike za mandatni period **2016-2020.** godina temelje se na Srednjoročnoj strategiji razvoja općine Visoko za period 2015-2021. godina i Statutu Općine Visoko.

U mandatnom periodu prioriteta će biti usmjereni, prije svega, na projekte koji za konačni cilj imaju:

- Ubrzanje procesa lokalnog ekonomskog razvoja i unapređenje konkurentnosti privrede u Visokom – konkurentna privreda koja će generirati nova, kvalitetna radna mjesta na području općine Visoko;
- Ugodan život građana – podržavajuća i odgovarajuća društvena i komunalna infrastruktura i jačanje ljudskog kapitala kroz podršku projektima koji će rezultirati većim znanjem, vještinama, inovativnošću, kreativnošću, boljom psihofizičkom kondicijom, socijalnom kohezijom i inkluzijom, te usvajanje evropskih vrijednosti i multikulturalnosti;
- Uravnotežen i održiv razvoj cijele općine, te podizanje kvaliteta uprave, infrastrukture i upravljanje prostorom kao bitne komponente ugodnog življenja i uspješnog poslovanja;
- Očuvanje i zaštita okoliša i efikasno upravljanje energijom;
- Razvoj turističkih potencijala općine

U mandatnom periodu, kroz aktivan odnos Načelnice općine i općinskih službi uprave i efikasno iznalaženje kvalitetnih rješenja u svim oblastima života, neophodno je animirati i motivisati građane naše općine da zajednički gradimo bolju uvjete za život i rad, te na temeljima pozitivnih rezultata razvijamo osjećaj pripadnosti Općini.

Opredjeljenje Načelnice općine je da i dalje bude nosilac i kreator novih ideja i pokretač akcija, a ne samo realizator tekućih potreba i zahtjeva.

Ovim dokumentom utvrđeni su osnovi programa i politike za period **2016-2020.** godina, u okviru kojih su utvrđeni prioriteti djelovanja i konkretne mjere koje je neophodno preduzeti radi realizacije prioriteta.

II - STRATEŠKI CILJEVI NAČELNICE OPĆINE

Uvažavajući postojeće stanje, kao i usvojene strateške okvire razvoja općine Visoko za naredni period, poštujući fiskalne procjene i trendove iz okruženja, u mandatnom periodu **2016-2020.**godina, kao strateški pravci rada Načelnice općine definišu se sljedeći:

- 1. Lokalni ekonomski razvoj općine Visoko i građenje imidža zasnovanog na vrijednostima sa ciljem boljeg standarda života građana, kao proces kojim se rukovodi sa nivoa općinskog organa uprave, zakonodavne i izvršne vlasti a realizujući pri tom projekte zacrtane Strategijom razvoja općine Visoko za period 2015-2021.g.**
- 2. Nastavak procesa rješavanja infrastrukturnih problema i jačanje javnog sektora uz pružanje efikasne i ekonomične javne usluge što većem broju građana i privrednih subjekata uz brigu o okolišu i energetskej efikasnosti;**
- 3. Dalja transformacija lokalne uprave u javni servis sa ciljem ostvarenja izvrsnosti u radu - naprednija organizacija službi organa javne uprave, nastavak procesa digitalizacije rada i standardizacije procesa kao i obezbjeđenje efikasnosti, transparentnosti i zakonitosti rada lokalne uprave;**
- 4. Građenje prijateljskih odnosa i veza sa strukturama uprave u BiH, prijateljskim gradovima van BiH, međunarodnim institucijama i organizacijama sa**

posebnim akcentom na stvaranje jakih unutrašnjih poveznica između lokalnog stanovništva, privrede i nevladinih organizacija kao uvjet afirmacije općine Visoko i njenih potencijala.

1. LOKALNI EKONOMSKI RAZVOJ

Na osnovama koje su izgrađene u prethodnom mandatu 2012-2016.g, započetim projektima i definisanim strateškim opredjeljenjima, kao osnovni zadatak u mandatnom periodu postavlja se intenziviranje procesa lokalnog ekonomskog razvoja sa ciljem realizacije i stvaranja daljih pretpostavki za privredni rast i razvoj, obezbjeđujući uslove za pokretanje novih investicija, otvaranje novih radnih mjesta i u konačnici veći životni standard svih stanovnika općine Visoko.

Realna osnova za ostvarenje pomenutih ciljeva jeste efikasnije korištenje postojećih resursa što, uz privlačenje domaćih i stranih investitora, otvara mogućnost razvoja, posebno u sektoru poljoprivrede (proizvodnja hrane), te u sektoru turizma, trgovine, kožarske i tekstilne industrije, kao prepoznatljivih brendova općine Visoko.

Privredni rast i razvoj mora biti zasnovan na principima društvene odgovornosti i uvažavajući međunarodno prihvaćene standarde zaštite čovjekove okoline i zdravlja ljudi.

Posebnu pažnju treba usmjeriti na otklanjanje administrativnih prepreka za potencijalne investitore, razvoju infrastrukture, kao i osiguravanje zakonskih i ostalih preduslova za razvoj poslovnih zona a na čemu je u prethodnom periodu ostvaren veliki napredak.

Kao osnovni preduvjet za intenziviranje procesa lokalnog ekonomskog razvoja postavlja se razvoj lokalne infrastrukture, te u nastavku dajemo pregled najvažnijih aktivnosti čija realizacija se planira u mandatnom periodu 2016-2020.g.

I Oblast vodosnabdijevanja i kanalizacije

I.1. Proširenje gradskog vodovodnog sistema Visoko: podsistem Moštre i podsistem Gračanica

Nakon niza aktivnosti koje su prethodile realizaciji projekta proširenja gradske vodovodne mreže na dva podsistema - Gračanica i Moštre, u mandatnom periodu

očekujemo konačnu realizaciju projekta i rješavanje problema snabdijevanja pitkom vodom za 12.000 stanovnika.

U kontinuitetu je neophodno nastaviti vodoistražne radove na području cijele općine i raditi na izgradnji jedinstvenog sistema upravljanja vodnim resursima sa ciljem ekonomičnog i efikasnog raspolaganja istim.

I.2. Rekonstrukcija gradske vodovodne mreže

Na osnovu postojećeg stanja gradske vodovodne mreže i urađene analize od strane „Zavoda za vodoprivredu“ d.d. Sarajevo, konstantovano je da su gubici na vodovodnoj mreži oko 47 %. U cilju smanjenja gubitaka pristupilo se izradi projektne dokumentacije na osnovu koje će se izvoditi radovi na rekonstrukciji gradske vodovodne i kanalizacione mreže, kao i rekonstrukciji saobraćajnica na kojima će se izvoditi navedeni radovi.

Projektnom dokumentacijom je predviđena:

- rekonstrukcija postojeće vodovodne mreže ukupne dužine 4.765,0 m
- rekonstrukcija postojeće kanalizacione mreže je 2.975,0 m
- rekonstrukcija postojećih saobraćajnica ukupne dužine je 4.130,0 m

Realizacija ovih radova planirana je iz odobrenih kreditnih sredstava EBRD.

U mandatnom periodu nastaviti ćemo aktivnosti detekcije i smanjivanja gubitaka na postojećoj mreži kao i zamjenu dotrajalih cijevi, te raditi na stalnom poboljšanju usluge vodosnabdijevanja za postojeće korisnike, te širenju mreže na nove korisnike.

I.3. Regulacija lijeve obale rijeke Bosne i izgradnja kolektora sa šetnicom i biciklističkom stazom od Betonskog mosta do petlje – Stara Ciglana

Za projekat regulacije lijeve obale rijeke Bosne urađena je projektna dokumentacija za regulaciju lijeve obale rijeke Bosne i izgradnja kolektora sa šetnicom od Betonskog mosta do petlje – Stara Ciglana.

Ovom projektnom dokumentacijom je urađeno tehničko rješenje za radove na izgradnji kanalizacionog kolektora, regulacije obale, izgradnja šetnice i biciklističke staze na potezu od Betonskog mosta do Petlje, ukupne dužine 1.634 m. Izvođenjem ovih radova izvršilo bi se ucjevljenje otvorene kanalizacije koja prolazi kroz centar grada prema lokalitetu na kojem je planiran uređaj za tretman otpadnih voda.

Izgradnjom obaloutvrde spriječilo bi se dosadašnje plavljenje okolnog terena i izgradila bi se pješačka staza koja bi bila korištena za sport i rekreaciju, kao i biciklistička staza pored pješačke staze.

Procijenjena vrijednost radova iznosi 3.000.000,00 KM.

I.4. Izgradnja rasteretnog kolektora gradske kanalizacije u ulici Mladih Muslimana – rijeke Bosna

U naselju Hadžijina voda gradska kanalizaciona mreža je izgrađena 1972 g., mješovitog je tipa (oborinska i kanalizaciona mreža), a cijevi su malog neadekvatnog profila i u vrijeme obilnijih padavina dolazi do zagušenja kanalizacije i plavljenja okolnih stambenih objekata.

U cilju rješavanja ovog problema pristupilo se izradi projektne dokumentacije rasteretnog kolektora u ulici Mladih Muslimana do rijeke Bosne, ukupne dužine 600,0 m.

Projektom dokumentacijom je predviđena izgradnja oborinskih i fekalnih cijevi, kao i rekonstrukcija vodovodne mreže i kolovozne konstrukcije u ulici Mladih Muslimana.

I.5. Regulacija korita od mosta Konfekcije do Luke sa izgradnjom kolektora i šetnice

Općina Visoko je pripremila projektnu dokumentaciju kojom je urađeno tehničko rješenje za radove na izgradnji kanalizacionog kolektora, regulaciji lijeve obale rijeke Fojnice i izgradnji šetnice, na potezu od Mosta konfekcija do Luke, u ukupnoj dužini 968 m.

- Izvođenjem radova na kanalizacionom kolektoru, sve otpadne vode na ovom potezu će biti ucjevljene i uključene na već izgrađeni kolektor.
- Za izvođenje ovih radova potrebno je obezbjediti sredstva u vrijednosti od 1.300.000,00 KM, kolika je predračunska vrijednost ovog projekta.

Pored ovih projekata u planu je Izrada studije regulacije – prikupljanja, odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda na području cijele općine te u skladu sa istom definisanje plana aktivnosti na njenoj realizaciji (u prvom redu dalja izgradnja kanalizacionih mreža duž cijele općine).

Također u planu je projektovanje i izgradnja prečišćaća za uže gradsko jezgro kao postrojenja koje bi obrađivalo otpadne vode prikupljene izgrađenim i planiranim kolektorom kao i projektovanje i izgradnja prečišćaća manjih kapaciteta za ruralni dio općine.

Kada je riječ o lokalnim vodovodima nastavlja se proces njihove legalizacije i uvođenja u sistem u skladu sa zacrtanom strategijom i odlukama Općinskog vijeća, kao i nastavak vodoistražnih radova i radovi na zaštiti postojećih izvorišta i definisanju zaštitnih zona.

II Oblast cestovne infrastrukture

II.1. Izgradnja kružnih tokova na području općine Visoko

Općina Visoko već duži niz godina ulaže značajna sredstva za realizaciju projekata izgradnje, sanacije, rekonstrukcije i modernizacije puteva na području općine. Prioritetni interes nam je osiguranje odgovarajuće cestovne infrastrukture, koja je ujedno uslov i pretpostavka za stabilnu i dobro uređenu lokalnu zajednicu. Infrastruktura i javne usluge su jedan od osnovnih preduvjeta dobrog i održivog funkcioniranja svakog grada. Općina Visoko izdvaja iz svog Budžeta značajna finansijska sredstva da bi se unaprijedilo stanje komunalne infrastrukture, podigao ukupni standard građana i poboljšali uslovi poslovanja privrednih subjekata.

Cilj općine Visoko je rješavanje jednog od ključnih problema u cestovnom saobraćaju, a kao najbolje rješenje za navedeni problem je izgradnja kružnih raskrsnica na frekventnim mjestima i mjestima od značaja za razvoj općine Visoko. Realizacijom ovih projekata osigurat će se:

- Veća sigurnost pješaka
- Direktna utjecaj na veći priliv stranih ulaganja što će doprinijeti bržem privrednom rastu i razvoju,
- Modernizacijom saobraćajne infrastrukture na području općine Visoko omogućit će se teritorijalna ekspanzija ljudske aktivnosti i djelatnosti, povećat će se ekonomska učinkovitost, tehnička i tehnološka unapređenost, povećanje brzine kretanja i povećanje udobnosti prevoza,
- Ulaganjem u putnu infrastrukturu na ovom području smanjio bi se broj saobraćajnih nezgoda, te bolji pristup pojedinim dijelovima općine bio bi omogućen.

U cilju efikasnog i sigurnog odvijanja na području općine Visoko urađena je projektna dokumentacija za izgradnju tri kružna toka. Ukupna projektantska vrijednost za izgradnju

kružnih tokova na području općine Visoko iznosi 1.082.259,51 KM. Planirani kružni tokovi su:

- ***Kružni tok kod naplatnih kućica*** (na regionalnom pravu R 443 Visoko – Kiseljak). Vrijednost je 370.143,98 KM
- ***Kružni tok “Stara Ciglana”*** (nalazi se na križanju regionalnih pravaca R443 i R445). Vrijednost ovog projekta je 562.115,53 KM
- ***Kružni tok u poslovnoj zoni Ozrakovići*** (kod Vispaka). Vrijednost projekta je 150.000,00 KM.

II.2. Rekonstrukcija lokalnih puteva na području cijele općine

Na području općine Visoko registovanih lokalnih saobraćajnica je 79,20 km, dok je ukupan broj saobraćajnica na području općine 250 km. Osnovni problem lokalne putne mreže na području općine Visoko je stanje i kvalitet. Općina Visoko u nekoliko posljednjih godina radi na rekonstrukciji, sanaciji i izgradnji dijelova kolovoza, trotoara i trupa javnog puta, a sve u cilju:

- Povećanja sigurnosti pješaka i biciklista u saobraćaju
- Povećanja sigurnosti vozača
- Smanjenja broja saobraćajnih nezgoda na putevima
- Smanjenja troškova materijalnih šteta (na vozilima ili putevima)
- Smanjenja gubitka vremena u slučaju povreda zadobijenih u saobraćaju na putevima.

U mandatnom periodu nastaviti ćemo sa započetim aktivnostima, a prioritetno ćemo raditi na sinhronizovanom projektovanju i usvajanju kvalitetnih rešenja, te realizaciji onih projekata koji su za građane i privredu prioritet i za koje se obezbjedi sufinansiranje. Od posebnog značaja ističemo saradnju sa mjesnim zajednicama i privrednicima.

II.3. Izgradnja zaobilaznice Mili

Arheološko područje Mili – Arnautovići – mjesto stanka bosanske vlastele i mjesto krunisanja, te grobne crkve bosanskih vladara, proglašeno je nacionalnim spomenikom Odlukom Komisije za očuvanje nacionalnih spomenika BiH od 02.07.2003. godine.

Trenutna saobraćajnica je izgrađena je 70-tih godina na samom lokalitetu Mili i u cilju zaštite ovog lokaliteta u toku su aktivnosti izmještanja saobraćajnice i izgradnja nove.

U planu je projektovanje i izgradnja nastavka ove saobraćajnice kao pravac Arnautovići – Porječani- Mulići što smatramo važnom saobraćajnicom i alternativnim putnim pravcem prema naseljima Moštra i Dobrinju.

II.4. Izmještanje regionalne ceste R 443 iz užeg gradskog jezgra

Postojeća regionalna cesta Ilijaš – Visoko - Kakanj prolazi kroz uže gradsko jezgro - grad Visoko kao i cesta Kiseljak – Visoko - Kakanj. Svakodnevno veliki broj motornih vozila koriste ove saobraćajnice čime značajno oštećuju kolovoznu konstrukciju, te ugrožavaju bezbjednost pješaka i drugih učesnika u saobraćaju.

Izmještanje ovih regionalnih pravaca je planirano za pravca iz Ilijaša preko naselja Željeznička stanica – Ozrakovići, te idejnim rješenjem zaobilaznice iz pravca Kiseljaka kroz Čekrekčije.

U mandatnom periodu planirano je izmještanje iz pravca Ilijaš – Kakanj, te projektovanje rješenja izmještanja pravca Kiseljak – Visoko.

II.5. Autobuska okretnica kod Vatrogasnog doma

Saobraćajno rješenje užeg gradskog jezgra koje je u obuhvatu Urbanističkog plana grada Visoko biti će vezano za buduću gradsku zaobilaznicu i potrebno je istim planirati izradu projekta okretnice za autobuse na lokalitetu kod Vatrogasnog doma.

II.6. Izgradnja javnih garaža na području urbanističkog plana grada Visoko

U mandatnom periodu planira se izgradnja javnih garaža kapaciteta 150 vozila na lokalitetu naselje Luke (staro sklonište), za koje Općina posjeduje dio projektne dokumentacije. U drugoj fazi Općina pristupa izradi projektne dokumentacije za izgradnju javne garaže u Novom Naselju kapaciteta 250 vozila, projektovanju javne garaže na lokalitetu Dahirovac, te izradi idejnih rješenja za nastavak i širenje projekta izgradnje javnih garaža na području grada.

Ovaj projekat uključuje u sebe i regulaciju saobraćaja u mirovanju na području grada ali i lokalitete Šareni Hanovi, centar Buci, centar Gračanica, Malo Čajno, kao i druga urbana područja.

II.7. Projekat „zaboravljenih sela“

Općina Visoko u naredne četiri godine planira kroz Projekat zaboravljenih sela riješiti u najvećoj mogućoj mjeri infrastukturalna pitanja u zaboravljenim selima koja u pravilu se nalaze na rubnim dijelovima općine i prijeti im potpuno iseljavanje, te iz tih razloga nisu bila interesantna za ulaganja u ranijem periodu. Kao i u prethodne četiri godine, kada je Općina Visoko imala značajna ulaganja u zaboravljena sela (Plaholje, Bulčići), cilj nam je kroz planiranje sredstava u Programima kapitalnih ulaganja namjenski za zaboravljena sela još više pomoći njihovim stanovnicima da ostanu u svojim domovima, a to se može isključivo kontinuiranim ulaganjem u ova naselja.

III Oblast izgradnje i rekonstrukcije mostova

III.1. Izgradnja pješačkog mosta preko rijeke Bosne – naselje Luke – Ozrakovići

U mandatnom periodu očekuje se završetak radova kao i nastavak koji podrazumijeva uređivanje šetnica i saobraćajnica kao i pješačkih staza u naseljima Luke i Ozrakovići.

III.2. Rekonstrukcija mosta u naselju Čekrekčije

Most u MZ „Čekrekčije” koji premoštava rijeku Bosnu jedina je putna komunikacija koja povezuje ovu stambeno-industrijsku zonu sa regionalnom cestom R 445. Postojeća spregnuta konstrukcija mosta, koja se sastoji od čeličnih profila spregnutih sa AB pločom, prema podacima preuzetim iz Projektnog zadatka, izgrađena je 1978. godine. Riječ je o mostu sa četiri istovjetna raspona dužine 15,0 m. Na mostu se nalazi jedna saobraćajna traka širine 3,0 m, te dvije revizione staze širine 0,79 m, tako da ukupna širina mosta iznosi 4,58 m. Dužina mosta je 60,0 m. Nakon izrade geodetskog snimka predmetnog mosta, kao i dijela regionalne ceste koji je neophodan za izradu kvalitetnog rješavanja spoja mosta sa regionalnom cestom R 445, pribavljenog podatka o koti stogodišnje vode, te razgovora sa

lokalnim stanovništvom, sagledana je sva kompleksnost rješavanja pitanja rekonstrukcije postojećeg mosta. Ova činjenica je jedan od osnovnih razloga zbog kojeg se donijela odluka da će se raditi projekat izgradnje novog mosta, a ne rekonstrukcija postojećeg mosta u neposrednoj blizini postojećeg mosta sa uzvodne strane. Projektnim rješenjem predviđena je širina kolovoza mosta 6,0 m, pješačke staze sa obje strane mosta 1,50 m, rekonstrukcija dijela regionalne ceste R445 na spoju sa mostom i rasvjeta mosta.

Naglašavamo da je posebna pažnja posvećena povećanju sigurnosti kretanja pješaka, zbog čega su izmještena postojeća autobuska stajališta na sigurnije lokacije. Nova mostovska konstrukcija je data kao prednapregnuta pločasta konstrukcija sa tri raspona, tako da bi ukupna dužina novog mosta iznosila 67.50 m. Srednji stubovi su dati ovalnog oblika, kako bi što manje remetili tok rijeke Bosne. Srednji stubovi bi bili kruto vezani sa rasponskom konstrukcijom. Rasponska konstrukcija bi bila oslonjena na ležišta na obalnim stubovima. Planirano je da srednji stubovi budu temeljeni na bunarima, dok bi obalni stubovi bili temeljeni direktno na temeljnim stopama. U pješačkim stazama planirano je polaganje cijevi kako bi se omogućilo provođenje instalacija preko mosta.

Realizacijom ovog projekta omogućiti će se stvaranje boljeg životnog i poslovnog ambijenta i što je najvažnije bezbjednije kretanje pješaka u MZ Čekrekčije.

III.3. Temeljna rekonstrukcija Betonskog mosta

Betonski most koji je smješten u centru Visokog predstavlja simbol općine Visoko kao i trenutnu vezu za Sarajevo regionalnom saobraćajnicom R445. Također je najbliža veza za autobusku stanicu, željezničku stanicu i industrijsku zonu Ozrakovići. Prema podacima Zavičajnog muzeja Visoko most je projektovao i sagradio građevinski poduzetnik Adam Til. Građen je od 1927. do 1929.godine za vrijeme Kraljevine SHS, te se može uvrstiti u II kategoriju kulturno historijskog nasljeđa. Također prema podacima Muzeja most je pretrpio oštećenja prilikom bombardovanja Visokog 1945.godine.

Ciljevi koji se žele postići rekonstrukcijom mosta su:

1. veća frekvencija vozila;
2. sigurnije kretanje pješaka;
3. rasvjeta i iluminacija mosta.

III.4. Sanacija mosta preko rijeke Goruše u naselju Loznik, MZ Gračanica

Usljed poplava i njima uzrokovanog povećanja vodostaja rijeke Gorušice došlo je do izražene erozije terena, potkopavanja potpornih stubova i klizišta na postojećem mostu u naselju Loznik.

Na obalnim stubovima su jasno primjetna velika oštećenja, a isto važi i za srednje stubove mosta i kolovoznu konstrukciju gdje su vidni ugibi ploče. Postojeći most je armiranobetonski, tri raspona, ukupne dužine 18 m, širine 3 m. Svijetla širina ispod objekta je 2 m, visina upornjaka iznosi 2 m.

Na dijelu saobraćajnice kroz naselje Loznik predviđeno je rušenje postojećeg mosta preko rijeke Goruše i to izgradnja novog mosta sa boljim elementima mosta i puta. Korisni element mosta su saobraćajna traka širine 3 m i dvije pješačke staze po 80 cm. Dužina mosta je 18 m sa dužinom krila 2.332,4 m. Pješačke staze su odvojene ivičnjacima visine 20 cm protiv iskakanja vozila i kroz njih su provučne cijevi za instalacije. Ograda mosta je projektovana kao jednostavna i lagana sa horizontalnim ispunom.

Izgradnjom ovog mosta postići će se sljedeći ciljevi kojima Općina Visoko teži, a to su:

- izgradnja i sanacija infrastrukture, posebno sanacije klizišta,
- poboljšanje uvjeta za život i rad u naselju Loznik, MZ Gračanica,
- poboljšanje povezanosti stanovnika naselja sa ostalim ruralnim i urbanim dijelovima Općine.

III.5. Rekonstrukcija spregnutog mosta u MZ Arnautovići

Most premoštava potok Gorušica koji se ulijeva u rijeku Bosnu, a povezuje MZ Arnautovići i MZ Porječani. Postojeći most nema pješačkih staza zbog čega je kretanje pješaka ugroženo, ova dionica je također i autobuska linija kao i poveznica za industrije koje egzistiraju na ovom kraju, zbog čega je prisutan i veliki broj šlepera na ovom dijelu. Značajni problemi su izraženi prilikom kretanja autobusa i vozila, jer nema mimoilaznica. Realizacijom projekta uraditi će se sljedeće:

- dvije kolovozne trake širine 2 x 3,0 m
- pješačka staza sa jedne strane, s druge strane nije moguće uraditi zbog blizine željezničke pruge
- opremanje mosta, odnosno postavljanje ograde i druge saobraćajne signalizacije.

III.6. Rekonstrukcija mosta u MZ Liješevi

Most u Liješevi premoštava potok Liješevka i povezuje MZ Liješeva i MZ Orašac sa Donje Moštre i regionalnim putem R443. Postojeći most nema pješačkih staza zbog čega je kretanje pješaka ugroženo, također ne postoji ograda čime je ugroženo kretanje i vozača.

Nakon realizacije projekta rekonstrukcije mosta bit će urađeno:

- dvije kolovozne trake širine 2 x 3,0 m
- pješačka staza s obje strane 1,30 m
- opremanje mosta ogradom i saobraćajnom signalizacijom.

III.7. Rekonstrukcija podvožnjaka na željezničkoj pruzi Vrpolje – Sarajevo

Lokalni put ispod podvožnjaka koji se nalazi u MZ Arnautovići povezuje dvije industrijske zone i jedan je od najvažnijih saobraćajnih veza dijela općine Visoko sa regionalnom cestom R443 (Visoko – Kiseljak) i autocestom A1. Predstavlja važnu liniju za prevoz učenika i drugih korisnika. Prvobitna namjena podvožnjaka je bilo premoštenje uskotračne pruge pod uglom 45°, da bi se nakon njenog potpunog napuštanja most iskoristio za obezbjeđenje prolaza lokalne saobraćajnice. Prostor za putni prolaz je sa vrlo skromnim elementima, zbog čega je prolazak vozila (posebno teretnih) otežan i za lokalne privrednike praktično neprihvatljiv.

Rekonstrukcijom podvožnjaka riješiti će se:

- saobraćajno rješenje sa kontrolom prolaska karakterističnog tipskog vozila ispod mosta
- rekonstrukcija/izmjena rasponske konstrukcije mosta.

Osim ovih projekata planirano je projektovanje niza novih saobraćajnih rješenja koja uključuju putnu komunikaciju i mostove a koji do sada nisu bili tretirani (npr. most Bradve i sl).

IV Oblast izgradnje i modernizacije javne rasvjete

IV.1. Izgradnja i rekonstrukcija javne rasvjete na području cijele općine

Protekle četiri godine na području općine Visoko realizovano je 26 projekata izgradnje javne rasvjete, pri čemu je ugrađeno 505 kom rasvjetnih tijela, 316 stubova za javnu rasvjetu,

te ugrađeno 18.213 m kabla. Vrijednost izgrađene i rekonstruisane javne rasvjete na području općine Visoko iznosi 245.432,36 KM. Općina Visoko će i u narednom periodu nastaviti sa ulaganjem u javnu rasvjetu, pri čemu će se posebno obuhvatiti izgradnja javne rasvjete u naseljima u kojim do sada nije bilo rasvjete, kao i rekonstrukcija postojeće, a također će biti obuhvaćena izgradnja javne rasvjete na svim ulazima u grad i na svim važnijim putnim pravcima.

IV.2. Zamjena postojeće rasvjete LED rasvjetom

LED rasvjeta omogućava sasvim novu percepciju rasvjete i prelazak iz „doba žarulja“ u „doba digitalne i kreativne rasvjete“. Osvjetljenje LED-om ne predstavlja više čistu, statičnu potrebu za svjetlom, nego ono postaje sastavni dio samog dizajna prostora.

LED rasvjetom će se obogatiti, otkriti, naglasiti ili stopiti arhitektonska rješenja i elemente snažnim izvorom svjetlosti. Ono što je bitno kod LED rasvjete jeste: osjetno manja potrošnja, smanjeni troškovi održavanja do 90%, prosječni vijek trajanja 10-15 godina rada, nema UV ili IR zračenja. Iz navedenih karakteristika, Općina Visoko će u narednom periodu izdvojiti sredstva za zamjenu postojeće rasvjete LED rasvjetom na području cijele općine, čime će se smanjiti potrošnja električne energije, kao i veća osvjetljenost.

IV. 3. Iluminacija Starog grada Visoki

Historijsko područje – Stari grad Visoki se nalazi na vrhu brda Visočica na visini od 766,5 m i oko 300 m iznad doline u kojoj se razvilo naselje. Vremensko određenje, historijska vrijednost, umjetnička i estetska vrijednost, ambijentalna, dokumentarna, znanstvena i obrazovna vrijednost, te izvornost tradicije i kulturnog položaja srednjovjekovnog grada Visoki su kriteriji na kojima se temelji proglašenje područja nacionalnim spomenikom BiH. Obzirom da je Visoko grad bogate historije i da se najviše događaja vezanih za ovu sredinu desilo za vrijeme Srednjovjekovne države, Visoko čuva bogate dokaze hiljadugodišnjeg postojanja države Bosne.

Općina Visoko je uradila kompletnu projektno-tehničku dokumentaciju za iluminaciju srednjovjekovnog grada “Visoki” a vrijednost investicije iznosi 100.000,00 KM. Projekat podrazumijeva postavljanje jarbola visine 30 m sa državnom zastavom i adekvatnom iluminacijom zastave i ostataka srednjovjekovnog grada.

V Oblast izgradnje i unapređenja poslovnih zona

Općina Visoko ima odlične predispozicije za ekonomski razvoj s obzirom na geografski položaj, stepen razvijenosti poduzetničkog sektora, blizinu strateških putnih komunikacija, inicijativu privatnog sektora i spremnost općine Visoko da razvije pravne, institucionalne i sve druge potrebne okvire za uspješnu saradnju javnog i privatnog sektora, za stvaranje ambijenta za razvoj privrede na području općine Visoko i regije kao cjeline. U općini Visoko locirane su poslovne (industrijske) zone različitih namjena koje su proizvodno-trgovačkog karaktera. S obzirom na privrednu strukturu općine Visoko, gdje dominiraju mala i srednja preduzeća (SMEs), ona su dominantna i u poslovnim zonama. To su proizvodna, trgovačka i uslužna preduzeća.

Postojeće poslovne zone u Općini Visoko su:

- **Poslovna zona Ozrakovići**
- **Poslovna zona Čekrekčije**
- **Poslovna zona Kula Banjer**
- **Poslovna zona Topuzovo polje**

V.1. Potpuna izgradnja, stavljanje u funkciju i opremanje svih poslovnih zona predviđenih novim prostornim planom

Prostornim planom utvrđene su poslovne zone i poslovni kompleksi koje obuhvataju postojeće i planirane površine za razvoj privrednih djelatnosti, i to:

- Poslovna zona Dobrinje
- Poslovna zona Mokronoško polje
- Poslovna zona Šareni Hanovi – IGM
- Poslovna zona Očazi
- Poslovna zona Mulići
- Poslovna zona Arnautovići (Kovina)
- Poslovna zona Uvorići
- Poslovna zona Goruša
- Poslovna zona O2 (lijeva obala rijeke Bosne)

Ciljevi koji se žele ostvariti projektima kako bi se unaprijedile poslovne zone:

- Povećanje sigurnosti pješaka i vozila u poslovnoj zoni,
- Pružanje podrške poduzetnicima za ohrabrenje za izgradnju poslovnog prostora na potpuno infrastrukturno opremljenom zemljištu,
- Osnivanje novih privrednih subjekata,
- Stvaranje preduvjeta za razvoj malog i srednjeg poduzetništva, te otvaranje novih radnih mjesta,
- Razvoj lokalne zajednice prije svega općine Visoko, a indirektno kantona, Federacije i cjelokupnog prostora države,
- Poticanje izvozne konkurentnosti i privlačenje stranih ulaganja,
- Povećanje ulaganja u poslovnoj zoni od strane domaćih i stranih investitora.

VI.2. Izgradnja pješačke staze, rasvjete i kanalizacione mreže u Poslovnoj zoni „Ozrakovići“

Poslovna zona Ozrakovići jedna je od najatraktivnijih u BiH zbog položaja, logističkih prednosti i infrastrukture kojom raspolaže. Općina Visoko pokrenula je niz investicija ukupne vrijednosti više od 764.000,00 KM kako bi ovu poslovnu zonu učinila još atraktivnijom za postojeće kompanije, ali i za nove investitore. Općina Visoko je realizovala I fazu izgradnje pješačke staze u poslovnoj zoni Ozrakovići s ciljem omogućavanja pristupa izgrađenim poslovnim objektima u poslovnoj zoni kao i pristupa stambenim objektima u perifernom dijelu. Ukupna vrijednost projekta pješačke staze iznosila je 157.575,25 KM.

U II fazi uz nastavak izgradnje pješačke staze uz industrijsku saobraćajnicu Ozrakovići pristupiti će se kompletnoj rekonstrukciji nosive kolovozne konstrukcije sa osvijetljenom pješačkom stazom dužine 1.200 m, čime će se uvezati buduća zaobilaznica grada sa priključkom na autocestu preko budućeg kružnog toka i veze sa R443. Ovom saobraćajnicom će se upotpuniti i javni linijski saobraćaj.

Usvajanjem regulacionog plana stvoreni su preduvjeti za projektovanje saobraćajnica i drugih infrastrukturnih objekata kao osnove za razvoj ove poslovne Zone.

VII Oblast turizma

VII.1. Rekonstrukcija sa proširenjem ceste od regionalnog puta R445 prema izletištu Ravne

Put prema izletištu Ravne se nalazi u prigradskom dijelu grada Visokog, ukupne dužine cca 900 m, ovom dionicom se može doći na lokalitet Stari grad Visoki, na brdu Visočica, koji je proglašen kao nacionalni spomenik Bosne i Hercegovine. Također je ova dionica značajna zbog istraživanja na piramidama i tunelima. Postojeća širina puta je cca 3,50 m sa bankinama. Kolovozna konstrukcija je u jako lošem stanju, stoga je predviđena rekonstrukcija na cijeloj dužini.

Analizom trenutnog stanja na ovoj putnoj komunikaciji uočeni su veliki nedostaci. Kompletna dionica puta je nepogodna za normalo odvijanje saobraćaja uslijed ulegnuća i velikog broja udarnih rupa i mrežastih naprslina, dok je odvodnja sa kolovozne konstrukcije u otvorenim kanalima koji su uglavnom zatrpani. Ukupna vrijednost ovog projekta je 180.000,00 KM, a I faza izgradnje ovog puta iznosi 120.000,00 KM.

VII.2. Očuvanje nacionalnih spomenika BiH na području općine Visoko

Lokaliteti kulturno-historijskog i prirodnog nasljeđa koji se nalaze u granicama Općine Visoko imaju državni značaj, jer historijat ovdašnjih lokaliteta ujedno je hiljadugodišnja historija države Bosne. Na području općine Visoko nalazi se šest proglašanih nacionalnih spomenika:

- Arheološko područje Mile / Arnautovići - mjesto stanka bosanske vlastele i mjesto krunisanja, te grobne crkve bosanskih vladara;
- Graditeljska cjelina - Tabačka/Tabhanska džamija;
- Historijsko područje - Srednjovjekovni bosanski kraljevski grad Visoki;
- Graditeljska cjelina - Pravoslavna Crkva sv. Prokopija;
- Arheološko područje - Prahistorijsko naselje na lokalitetu Okolište;
- Građevinska cjelina - Samostan Sv. Bonaventure u Visokom.

U narednom periodu potrebno je izvršiti rebrendiranje turističke ponude Visokog uz stalnu zaštitu nacionalnih spomenika i ostalog kulturno-historijskog naslijeđa, jer samo tako oni mogu tu biti istraženi, prezentirani i turistički primamljivi.

VII.3. Izgradnja adrenalinskog parka na lokalitetu Ravne

Fondacija „Arheološki park: Bosanska piramida sunca“ u proteklom periodu završila je radove u okviru prve faze izgradnje Arheološko-turističkog parka „Ravne 2“ koji je prvi park ove vrste u Jugoistočnoj Evropi. Park je namijenjen za koncerte, vježbe joge, šetnje u prirodi, sportske programe za najmlađe, edukacije o megalitnim lokacijama i pozitivnim energijama Planete. Pored ovih sadržaja Fondacija ima u planu prostor obogatiti dodatnim sadržajima kao što su dječija igrališta sa ljuljačkama i toboganima, tereni za mali nogomet i biciklističke staze.

Pored ovih sadržaja u području izletišta Ravne u budućnosti je potrebno izgraditi dodatne sadržaje u vidu velikog adrenalinskog parka koji će doprinijeti upotpunjenju turističke ponude našeg grada.

VII.4. Podizanje parkova i zelenih površina

Iako je na prostoru općine Visoko u proteklom periodu urađeno mnogo toga na uređenju postojećih i podizanju novih zelenih površina potrebno je postojeće parkove i zelene površine dodatno obogatiti različitim sadržajima. Pitanje divljih deponija i zaštite okoliša nikada ne gubi na aktuelnosti i obavezi da se na zaštiti okoliša u smislu zaštite tla, voda i zraka radi kontinuirano.

Općina Visoko uložila je ogromne napore i sredstva da bi prostor našeg svakodnevnog življenja bio ugodniji i zdravstveno sigurniji.

Veliki problem, finansijski najzahtjevniji, su divlje deponije i njihova sanacija čemu će se u narednom periodu posvetiti posebna pažnja.

VIII Oblast unapređenje sporta, kulture i obrazovanja

VIII.1. Izgradnja obdaništa Visoko

Firma „Abras Company“ d.o.o. Visoko u cjelosti će financirati izgradnju objekta po principu „ključ u ruke“, a vrijednost projekta iznosi cca 2 miliona KM.

Očekujemo useljenje u objekat u mandatnom periodu, kao i nastavak uređivanja lokaliteta kroz izgradnju šetnice i javne rasvjete desnom obalom rijeke Fojnica i nove izmještene saobraćajnice.

VIII.2. Izgradnja rekreativnog centra sa bazenom

U toku izrade novog Regulacijskog plana Općine Visoko na lokalitetu Luka predviđena namjena prostora je sport i rekreacija. Nakon izrade Glavnog projekta koji će obuhvatiti bazen, razne sportske terene za tenis, košarku, odbojku i sl. pristupiti će se obezbjeđivanju sredstava kroz eventualno javno - privatno partnerstvo, te realizaciji projekta.

VIII.3. Rekonstrukcija osnovnih i srednjih škola

Na prostoru općine Visoko nalazi se jedna ustanova za predškolski odgoj i obrazovanje čiji je osnivač Općina Visoko i 7 osnovnih i 4 srednje škole čiji je osnivač Ze-do kanton. Budžetom Općine izdvajaju se sredstva namijenjena za rad za JU za predškolski odgoj i obrazovanje, dok se kroz druge budžetske stavke finansijski pomažu projekti osnovnih i srednjih škola. U budućnosti je potrebno povećati izdvajanja novca za rekonstrukciju i poboljšanje uslova u osnovnim i srednjim školama kako bi se dodatno poboljšali uslovi za rad nastavnog osoblja i učenika.

VIII.4. Izgradnja dječijih igrališta

Prethodnih godina Općina Visoko je uložila značajna sredstva za izgradnju dječijih igrališta na području općine Visoko. Svako izgrađeno dječije igralište upotpunjeno je ljuljačkama, toboganima, klackalicama, penjalicama i površinama sa pijeskom za malu djecu,

kao i parkovskim klupama i kantama za otpatke, te su montirani reflektori čime je svaki park osvijetljen.

Općina Visoko će u narednom periodu u okviru Odsjeka za lokalni ekonomski razvoj podržati svaku akciju čiji je cilj unapređenje kvaliteta života. Izgradnja i održavanje ovih dječijih igrališta je od posebnog značaja za općinu Visoko i mjesne zajednice u kojima su se izgradila igrališta, a općina Visoko će u narednom periodu nastojati da u svakoj MZ izgradi po jedno dječije igralište.

IX Oblast prevencije od prirodnih nepogoda

IX1. Sanacija klizišta u ulici Klisa, MZ Stari Grad

Postojeća ulica Klisa nalazi se na području Mjesne zajednice Stari Grad u općini Visoko i nalazi se na padinskom dijelu brda Visočice koja je duga 370 m, dosta uska (na nekim mjestima manje od 3 m) i uglavnom se odvija motorni jednosmjerni saobraćaj.

Zbog svog položaja, potencijalno klizište ugrožava 10 stambenih objekata koji su direktno vezani za postojeću saobraćajnicu u padinskom dijelu, a indirektno preko 40 stambenih objekata naselja Podvisoki u nizinskom dijelu lokaliteta, u predjelu između regionalne ceste i ulice Klisa.

S ciljem rješavanja problema klizišta, realizacijom projekom će se uraditi sljedeće:

- izgradnja potpornih zidova u pojasu puta
- izgradnja sistema prikupljanja i odvodnje drenažnih i oborinskih voda
- rekonstrukcija vodovodne i kanalizacione mreže.

IX.2. Sanacija klizišta i potpornih zidova na području općine Visoko

Općina Visoko u narednom periodu će posebnu pažnju posvetiti izradi katastra klizišta na području općine i njihovoj blagovremenoj sanaciji.

IX.3. Izgradnja obaloutvrda

Izgradnja obaloutvrde u naseljima Mulići, Seoča, u centralnoj gradskoj jezgri između Kožarskog i Betonskog mosta, kod pješačkog mosta Luke – Ozrakovići i na drugim lokacijama prema ukazanoj potrebi.

U mandatnom periodu posebna pažnja bit će posvećena prevenciji i projektovanju objekata koji će zaštititi građane i imovinu od mogućih šteta nastalih klizištima.

X Oblast zaštite okoliša

X.1. Izgradnja centra za upravljanje komunalnim otpadom

Općina Visoko je u prethodnom periodu poduzela niz aktivnosti kada je riječ o strateškom rješavanju problema prikupljanja i deponovanja komunalnog otpada.

Objektivno velika udaljenost regionalne deponije i visoki troškovi transporta i deponovanja komunalnog otpada na RD „Mošćanica“ su osnovni problem u funkcionisanju postojećeg načina prikupljanja i deponovanja otpada sa područja općine Visoko.

Cilj ovog projekta je da se smanjenjem količine otpada za deponovanje smanje finansijski izdaci gdje se planira finansijska ušteda u budžetu oko 240.000,00 KM godišnje, kao i da se selektirani otpad u narednom periodu pretvori u korisnu sirovinu. U skladu sa navedenim, Općina Visoko je pokrenula aktivnosti na realizaciji projekta izgradnje „Centra za upravljanje komunalnim otpadom sa pratećim sadržajem“ kao dio šireg projekta koji uključuje sanaciju zatvorene lokalne deponije, te opremanje javnog komunalnog preduzeća potrebnom mehanizacijom za prikupljanje i odvoz komunalnog otpada.

Ukupna vrijednost cjelokupnog projekta iznosi 2.500.000,00 KM a u toku su aktivnosti oko obezbjeđenja kredita za sufinansiranje pomenutog projekta.

X.2. Uspostavljanje azila za pse

Psi lualice problem su koji već dugi niz godina postoji u Visokom.

Općina Visoko je prepoznala ovaj problem i u budućnosti je spremna sudjelovati u izradi projekata koji bi pomogli svim građanima Visokog da se osjećaju sigurno i bez straha od napada pasa - lualica, što je od opće važnosti za širu društvenu zajednicu.

Zbog slabe ekonomske situacije i nedostatka sredstava, idealno rješenje je izgradnja azila u kojem bi se psi koji su nađeni na ulici sterilisali, vakcinisali i čipovali.

Sterilizacija je prvi i ključni preventivni korak u kontroliranju populacije pasa lualica.

Problem pasa lualica može se rješavati samo kroz zajednički rad uz pažnju i podršku svih nivoa vlasti.

XI Oblast energetske efikasnosti

XI.1. Projekti uštede električne energije

Osim zamjene postojeće LED rasvjetom Općina Visoko će u narednom periodu posebnu pažnju posvetiti zamjeni postojeće rasvjete u javnim objektima (sportskih dvorana, škola, školskih sala, obdaništa i sl.) u cilju smanjenja potrošnje električne energije.

XI.2. Utopljanje škola, zgrada javnih institucija i objekata kolektivnog stanovanja

Kada je riječ o utopljanju i certificiranju, Općina Visoko je krajem 2015.g. provela javni poziv za prikupljanje zahtjeva za dodjelu finansijskih sredstava namijenjenih finansiranju energetskog pregleda i certificiranja u svrhu utopljanja objekata – javne ustanove, stambeni objekti kolektivnog stanovanja na području općine Visoko. Ovo je početak realizacije projekta utopljanja javnih i objekata kolektivnog stanovanja u cilju uštede toplotne energije.

Osim ovoga posebna pažnja će se posvetiti reviziji postojećih sistema grijanja i odabiru ekoloških najprihvatljivijih modela grijanja.

XI.3. Primjena obnovljivih izvora energije i proširenje mreže

Općina Visoko je u saradnji sa Elektroprivredom BiH aplicirala na program kao fokus općina za razvojni projekat „Modeliranja grijanja manjih gradova obnovljivim izvorima energije i smanjenja problema globalnog zagrijavanja i klimatskih promjena“ u okviru programa Evropske unije - Horizont 2020. Aplikacija je urađena sa predstavnicima Sektora za strateški razvoj Elektroprivrede BiH. Horizont 2020 doprinosi ostvarivanju ciljeva iz ključnih strateških dokumenata Evropske unije vezanih za istraživanje, tehnološki razvoj i inovacije, Evropa 2020. i Unija inovacija, te izgradnji Evropskog istraživačkog prostora. Pored

Elektroprivrede BiH i Općine Visoko iz Bosne i Hercegovine u projekat su uključene i partneri iz Njemačke, Danske, Austrije, Slovenije i Makedonije, te Grad Šabac iz Srbije, Općina Ljutomer iz Slovenije, Elektrotehnički fakultet Univerziteta u Beogradu i Fakultet strojarstva i brodogradnje u Zagrebu. Elektroprivreda BiH i Općina Visoko su prvi uspješni aplikanti iz Bosne i Hercegovine na EU program - Horizont 2020.

Cilj projekta je instaliranje modularnih sistema grijanja u javnim objektima u kogeneraciji sa obnovljivim izvorima energije kao početak implementacije šireg projekta korištenja obnovljivih izvora energije kao izvora toplotne energije.

2. Oblast privrede i zapošljavanja

1. Prekvalifikacija i zapošljavanje

Obzirom da je na prostoru općine Visoko uočen nesrazmjer između ponude i potražnje za radnom snagom u obučarskoj, kožarskoj i tekstilnoj industriji i da je evidentna potražnja za zanimanjima iz ove oblasti, Općina Visoko putem Odsjeka za privredu je u svojstvu ko-aplikanta u saradnji sa Regionalnom agencijom „REZ“ Zenica aplicirala na ILO Projekat „Partnerstvom do novih radnih mjesta“. Ko-aplikanti u ovom Projektu pored Općine Visoko su Federalni zavod za zapošljavanje, MSS „Hazim Šabanović“ Visoko, Firme „Antesil“ d.o.o. Visoko, „Maksi“ d.o.o. Visoko i „Alma Ras“ d.o.o. Olovo – Pogon Visoko.

Konkretni ciljevi ovog projekta su:

- Kreirati uslove za stvaranje 100 održivih radnih mjesta za mlade i žene kroz bolju saradnju javnog i privatnog sektora,
- Unaprijediti konkurentnost lokalnih firmi u oblasti tekstila i kožarstva kroz primjenu inovativnih programa za razvoj radne snage i vještina.

Općina Visoko je također u svojstvu ko-aplikanta učesnik Projekta „Obuka i prekvalifikacija nezaposlenih, teško zapošljivih kategorija u djelatnosti tekstila, kože i obuće“ koji je namijenjen za prekvalifikaciju i zapošljavanje u firmi „Prevent“ d.o.o. Visoko i koji je apliciran kod međunarodne ILO organizacije.

Ukoliko se ovi projekti uspješno realizuju u toku ove godine, Općina Visoko će i u naredne dvije godine biti učesnik ovakvih i sličnih projekata.

Općina Visoko će osim prethodno navedenih projekata koji su u toku i čija se realizacija očekuje u 2017.g. vlastitim sredstvima uz sufinansiranje zainteresovanih privrednih subjekata kontinuirano raditi na programima prekvalifikacije u svim oblastima

privrednog poslovanja na području općine Visoko prema iskazanim potrebama za kvalificiranom radnom snagom, a sve u cilju kvalitetnog upošljavanja osposobljene radne snage prema tržišnim zahtjevima i smanjenja broja nezaposlenih osoba.

2. Finansiranje biznisa za marginalizirane grupe žene

Na osnovu Ugovora o dodjeli grant sredstava zaključenog između Općine Visoko i USAID-a u toku je Javni poziv za finansiranje biznisa za marginalizirane grupe žena sa područja općine Visoko.

Program podrške marginaliziranim grupama žena u razvoju biznisa usmjeren je na poticanje žena da same osnivaju preduzeća ili obrt. Slične programe u saradnji sa međunarodnim organizacijama Općina Visoko će sprovesti i u naredne dvije godine.

3. Saradnja sa Udruženjem proizvođača i prerađivanje kože i krzna „VISK“ Visoko

U okviru saradnje sa novoosnovanim Udruženjem, Općina Visoko će u 2017. i 2018. godini raditi na unapređivanju ove djelatnosti putem podrške Programima obuke i usavršavanja za zanimanje kožar, galanterista, konfekcionar i modelar.

4. Poljoprivredna proizvodnja

Na osnovu Sporazuma sa humanitarnom organizacijom „Muslim Aid“ proveden je Javni poziv za dodjelu 20 plastenika za područje općine Visoko uz sufinansiranje korisnika u iznosu od 20 % vrijednosti plastenika. Obilazak terena i bodovanje prijava je u toku.

Slične projekte u saradnji sa međunarodnim humanitarnim organizacijama Općina Visoko će provesti i u naredne dvije godine (npr. plastenici, nabavka poljoprivredne mehanizacije, mašine za sušenje ljekovitog bilja i sl.), kao i druge poticanje u poljoprivrednoj proizvodnji.

U 2017. i 2018. godini predviđeni su poticaji za organsku proizvodnju jagodičastog voća.

5. Brendiranje visočke pečenice

Projekat je započet u 2016. godini, a obzirom da su prikupljeni podaci sa terena projekat će biti okončan do kraja 2017. godine.

6. Izrada Strategije za razvoj poljoprivrede na području općine Visoko

Obzirom da poljoprivreda ima trend razvoja, neophodno je donijeti okvirni dokument u kome će se detaljno izraditi plan aktivnosti i poticajne mjere. Te aktivnosti potrebno je realizovati u 2018. godini.

7. Strategija razvoja turizma

Izrađen je Nacrt strategije turizma na području općine Visoko za period 2017. – 2024. godine koji će vjerovatno u formi prijedloga biti usvojen na sjednici Općinskog vijeća u mjesecu aprilu. Strategijom i planom implementacije strategije predviđeni su raznovrsni projekti koji su posebno značajni za promociju i očuvanje kulturno – historijskih znamenitosti, tradicionalnih zanata, privrede, kulturnih manifestacija i sporta.

8. Promocija privrede na području općine Visoko

Putem manifestacija „Visočko ljeto“, „Sajam kožarstva“, „Jesen u Visokom“, „Visočke zimske radosti“, Općina Visoko će u ovoj i narednim godinama promovisati privredu, kulturu i sport na području općine Visoko.

9. Zakup poljoprivrednog državnog zemljišta

U toku ove godine Odsjek za privredu će okončati proceduru zakupa državnog poljoprivrednog zemljišta u skladu sa odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

3. JAVNI SEKTOR

U oblasti javnog sektora najvažniji zadatak OSTAJE osigurati efikasnost i efektivnost rada javnih preduzeća i javnih ustanova.

U kontekstu toga, potrebno je dodatno razviti mehanizam boljeg upravljanja javnim sektorom, što podrazumijeva aktivan angažman članova skupština, odnosno nadzornih i upravnih odbora javnih preduzeća i ustanova, precizno definisane ciljeve, zadatke, odgovornost, način izvještavanja, ali i bolju interaktivnu komunikaciju između predstavnika izvršne i zakonodavne vlasti, s jedne, te menadžmenta i organa upravljanja, s druge strane.

Ciljevi definisani prethodnim programom rada načelnice za period 2012-2016.g. kao:

- **Izvršiti reorganizaciju i unaprijediti sistem upravljanja javnim sektorom,**
- **Osigurati efikasnost i ekonomičnost poslovanja javnog sektora,**
- **Dugoročno raditi na osiguravanju pitke vodu svim domaćinstvima na području općine Visoko,**
- **Unaprijediti komunalnu, elektroenergetsku, putnu i PTT infrastrukturu,**
- **Sačiniti jedinstveni katastar infrastrukturnih objekata,**
- **Riješiti pitanje prikupljanja, odvoza, reciklaže i odlaganja otpada**

i dalje ostaju aktuelni i neophodno je u kontinuitetu pratiti njihovo izvršavanje iako je vidljiv pomak u njihovoj realizaciji do sad.

4. LOKALNA UPRAVA

Uvjet uspjeha rada zakonodavne i izvršne vlasti je rad organa lokalne uprave.

Stoga je i dalje temeljni cilj da lokalna uprava u Visokom postane moderan i kvalitetan servis građana i glavni pokretač lokalnog ekonomskog i socijalnog razvoja.

Ciljevi u oblasti lokalne uprave su:

- **Efikasna, efektivna, odgovorna i transparentna lokalna uprava koja u potpunosti radi na zakonskim principima težeći ostvarenju izvrsnosti u poslovanju,**
- **Dalji razvoj općinske elektronske uprave,**
- **Još efikasniji rad mjesnih zajednica i bolja saradnja sa njima,**
- **Interaktivan odnos Načelnice općine, Općinskog vijeća i općinskih službi,**
- **Dalji razvoj komunikacije javne uprave sa širokom zajednicom,**
- **Veće učešće građana u odlučivanju.**

Oblast prostornog uređenja i osnovni ciljevi politike prostornog razvoja općine Visoko za period 2016 - 2020

Ciljevi definisani prostorno – planskom dokumentacijom su u skladu sa principima prostornog planiranja i korištenja zemljišta, kao sastavni dijelovi općine, a odnose se na:

- Poštivanje ljudskih prava kao osnovnog principa u planiranju i organizovanju prostora,
- Valorizaciji i zaštiti vrijednosti prirodnih resursa, prirodnog i kulturnog nasljeđa,
- Obezbjedivanje dostupnosti svim izvorima materijalnih dobara, potrebnih za dostojan standard života bez ugrožavanja okoline,
- Stvaranje uslova za dostupnost obrazovanju, nauci, kulturi, zdravstvu i socijalnoj zaštiti svakom stanovniku,
- Uključivanje stanovnika u proces planiranja i provođenja planova,
- Stvaranje ambijenta ugodnog življenja, podizanja kvaliteta stanovanja, vodosnabdijevanja, tehnološki kontrolisanog načina odvođenja i tretmana otpadnih voda, snabdjevanja energentima saobraćajne dostupnosti i povezanosti, urbanog

zelenila, zaštite okoline, socijalne sigurnosti, obrazovanja, zdravstva, kulture i sporta,

- Reduciranje nepovoljnih uticaja na prirodu i urbanu sredinu zagađenu industrijom, saobraćajem i dejstvima koja su imala direktan uticaj na neposrednu okolinu (minirani prostori nastali u toku rata, klizišta, područja erozije i sl.)

1. Održivi prostorni razvoj i uređenje

- Racionalnu organizaciju, korištenje i zaštitu prostora
- Očuvanje bogatstva i raznolikost pejzaža
- Rekonstrukciju, unapređenje i razvoj saobraćaja, komunalne i telekomunikacijske infrastrukture
- Razvoj energetske resursa u skladu sa zaštitom okoline
- Racionalno korištenje i eksploataciju voda, zaštitu izvorišta
- Smanjenje štetnih uticaja na prirodnu sredinu
- Zaštitu i uređenje gradskog i prirodnog nasljeđa
- Sprečavanje disponiranja industrijskog otpada bez njegovog prethodnog zaštitnog tretmana,
- Zaštitu ljudi i dobara od elementarnih nepogoda.

2. Održivi ekonomski razvoj

- Profiliranje prostora kao ambijenta profitabilne ekonomije je kontinuirani proces u izradi detaljnih planskih dokumenata (urbanistički projekti i regulacioni planovi),
- Uvođenje tržišnog sistema korištenja zemljišta
- Stvaranje uvjeta za realizaciju ekonomskog regionalnog razvoja.

3. Upravljanje

Uspostavljanje sistema upravljanja razvojem grada, koji će na bazi pravno – političkog sistema, omogućiti da se ostvaruju istinski interesi građana, razvijajući pri tome zajedničko opredjeljenje da se razvoj mora zasnivati na primjeni nauke, znanja i informacija.

4. Saobraćajna infrastruktura i sistem veza

- Formiranje pješačke zone u gradskom centru u Ulici Čaršijska i uvođenja zabrane vozila za interventna i snabdjevačka vozila
- Kroz urbanističko rješenje obezbijediti površine za stacionarni saobraćaj u zonama centra CI; CII; CIV; i CV za potrebe stacionarnog saobraćaja uraditi garažne objekte, kao i dvonamjensko sklonište,
- Definisati lokacije taxi stajališta
- Podizanje nivoa usluga za pješački saobraćaj
- Planirati mjere za normalan saobraćaj na već izgrađenim saobraćajnicama za lica sa posebnim potrebama
- Uz planirano uređenje korita rijeke Bosne i Fojnice uraditi izgradnju šetnice i biciklističkih staza u svrhu rekreacije.

Odsjek za opću upravu i zajedničke poslove

1. Zadržavanje riješenosti predmeta u procentu od 99%,
2. Završetak projekta video-nadzora na području općine Visoko,
3. Postavljanje video nadzora u MU Moštre, Gračanica i Buci,
4. Rekonstrukcija MU Buci i Gračanica,
5. Uređenje prostora za smještaj arhivske građe, sa proširenjem,
6. Završetak radova na utopljavanju zgrade Općine Visoko,
7. Rekonstrukcija zgrade Općine (fasada, mokri čvorovi).

Odsjek za boračko-invalidsku zaštitu i raseljena lica

1. U saradnji sa nadležnim Ministarstvima efikasno i kontinuirano raditi na ostvarivanju prava branilaca i članova njihovih porodica i raseljenih lica,
2. Nastaviti saradnju sa boračkim udruženjima sa područja općine Visoko radi unapređenja procesa ostvarivanja prava putem ovog Odsjeka.

Odsjek za inspekcijske poslove

U oblasti inspekcijskih poslova pojačati inspekcijski nadzor povećanjem broja inspektora iz različitih oblasti posebno kroz rad na terenu i preventivno djelovanje. Poseban akcenat staviti na informisanje građana o negativnim posljedicama nelegalne gradnje, kako za same investitore, tako i za širu društvenu zajednicu zbog posljedica u vidu nemogućnosti registriranja takvih objekata, upisa prava vlasništva, eventualnih postupaka legalizacije, beskonačno dugih upravnih postupaka.

Projekti u oblasti Službe civilne zaštite

1. Koordiniranje aktivnosti na provođenju preventivnih mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća i provoditi sve druge aktivnosti u slučaju nastanka prirodne i druge nesreće;

2. Nastaviti aktivnosti na opremanju struktura civilne zaštite s akcentom na opremanje Profesionalne vatrogasne jedinice;

3. Provođenje aktivnosti na stalnom osposobljavanju svih struktura civilne zaštite;

4. Ažuriranje evidencije povjerenika civilne zaštite u svim mjesnim zajednicama;

5. U oblasti deminiranja i zaštite i spašavanja od NUS-a i MES-a koordinirati sa Kantonalnom i Federalnom upravom civilne zaštite, BH MAC-om, PS Visoko i organizacijama za deminiranje, te za svaku godinu izraditi prijedlog projekata za deminiranje na području općine Visoko;

6. Ažurirati Procjenu ugroženosti teritorije općine Visoko i uskladiti sa Kantonalnom i Federalnom Procjenom, kao i usklađivanje drugih planskih dokumenata iz oblasti zaštite i spašavanja i oblasti zaštite od požara i vatrogastva.

5. PRIJATELJSKE VEZE I ODNOSI

Općina Visoko u narednom periodu jačat će prijateljske veze i odnose kao i saradnju sa postojećim pobratimljenim općinama iz inostranstva ali i općinama iz BiH sa ciljem ostvarivanja kulturne, privredne i druge saradnje i realizacije projekata od zajedničkog interesa.

Posebno važnim smatramo učestvovanje u projektima međunarodnih institucija i organizacija koji za cilj imaju jačanje lokalne samouprave i poticaj lokalnom ekonomskom razvoju.

Razvoj kapaciteta općine za izradu aplikacija i realizaciju projekata ostaje primaran zadatak. Sve ovo reflektovati će se građenjem pozitivnog imidža i vidljivošću i prepoznatljivošću općine Visoko kao jedne od 143 općine u BiH.

Naš cilj za mandatni period jeste ući u top 10 lokalnih zajednica u BiH po stepenu razvijenosti, otvorenosti ali i poželjnosti za život njenih stanovnika.

Posebnu pažnju posvetiti ćemo marginaliziranim grupama te socijalno ugroženim kategorijama i djeci.

6. ZAKLJUČAK

Polazeći od strateških ciljeva Općinske načelnice, zasnovanih na srednjoročnom strateškom dokumentu općine Visoko, posebno akcentirajući jasno i precizno definisanu infrastrukturnu politiku u narednom četverogodišnjem periodu koja se reflektira kroz realizaciju strateških, sveobuhvatnih i prioritetnih projekata za sve stanovnike općine Visoko, pri tome posebnu pažnju posvećujući izgradnji novih i unapređenju postojećih poslovnih zona sve u skladu sa usvojenim prostornim dokumentima, zaštiti i afirmaciji kulturno – historijskih spomenika, izgradnji turističke infrastrukture i afirmaciji turizma na području općine Visoko, te kapacitiranju i odgovornijem vođenju javnog sektora i efikasnijem radu javne uprave, ovaj programski dokument smatram dobrim pravcem djelovanja koji će rezultirati kvalitetnijim i ugodnijim životom svih naših stanovnika.

Općina Visoko u narednom četverogodišnjem periodu planira u potpunosti riješiti vodosnabdijevanje svih njenih stanovnika na sistemski način putem javnog komunalnog preduzeća čime će biti stvoreni preduvjeti za ravnomjeran razvoj općine i kvalitetan život svakog stanovnika. Ovaj projekat je apsolutni prioritet i uvažavajući dosadašnje pripremne aktivnosti uvjerena sam da je moguće ostvariti ovaj cilj i time konačno staviti tačku na nepokrivenost određenih područja općine pitkom vodom. Paralelno sa projektom vodosnabdijevanja raditi ćemo na izgradnji kanalizacionih mreža i prečistača na cijelom području općine, što će značajno poboljšati stanje okoliša posebno rijeka i potoka.

Općina Visoko će nastaviti trend povećanja ulaganja u izgradnju i rekonstrukciju puteva, mostova i javne rasvjete u naredne 4 godine, uz izgradnju infrastrukture u zaboravljenim selima što višestruko doprinosi opstanku tih naselja.

Također, naredne 4 godine će biti obilježene infrastrukturnim ulaganjima u turizam kao jednu od rastućih grana privrede na području naše općine na svim turističkim lokalitetima.

Privreda i zapošljavanje na području općine Visoko bilježe kontinuirani rast. U narednom periodu nastavlja se izgradnja poslovnih zona i infrastrukture koja će omogućiti izgradnju novih poslovnih objekata uz angažman općine na stvaranju konkurentne radne snage kroz programe prekvalifikacije.

Vrlo značajan segment rada lokalne uprave jeste i saradnja sa drugim nivoima vlasti, međunarodnim organizacijama i prijateljskim općinama i gradovima.

U proteklom periodu dokazali smo da znamo uspostaviti kvalitetnu saradnju od koje će koristiti imati prvenstveno naši građani, a to namjeravamo još intenzivnije raditi u narednom periodu, posebno kroz saradnju sa razvojnim agencijama prijateljskih zemalja.

Uz transformaciju javne uprave i javnog sektora u funkcionalan i efikasan aparat koji treba da služi kao dobar servis građanima i realizaciju strateških ciljeva i projekata navedenih u ovom programskom dokumentu uvjeren sam da ćemo moći ostvariti zacrtane ciljeve.

OPĆINSKA NAČELNICA VISOKO

mr.sci. Amra Babić

DOSTAVLJENO:

1. Služba za poslove Općinskog vijeća
2. a/a.